

**Sufinancira
Europska unija**

ERASMUS+ AKREDITACIJA

OD MOBILNOSTI DO UČIONICE

Praktične ideje za primjenu stečenih znanja u radu s učenicima

BROŠURA ZA NASTAVNIKE • ŠKOLSKA GODINA 2025./2026.

Srednja škola Centar za odgoj i obrazovanje
Broj projekta: 2025-1-HR01-KA121-SCH-000307538

Znanje s mobilnosti dobiva punu vrijednost kada ga prenesemo u svakodnevni rad s učenicima.

Sufinancira
Europska unija

O brošuri

Ova brošura namijenjena je nastavnicima i stručnim suradnicima naše škole. Nastala je iz iskustava, stručnih usavršavanja, grupnih mobilnosti učenika i naknadne implementacije aktivnosti tijekom školske godine 2025./2026. Njezin cilj nije opisati putovanja, nego ponuditi konkretne ideje koje možemo prilagoditi učenicima s različitim odgojno-obrazovnim potrebama.

Naši razvojni prioriteti

Erasmus+ aktivnosti povezujemo s trima razvojnim područjima škole: radom s učenicima s poremećajem iz spektra autizma i drugim teškoćama, učinkovitijim vođenjem heterogenih razreda te unapređenjem čitalačkih i komunikacijskih vještina.

Financirano sredstvima Europske unije. Iznesena mišljenja i stavovi odražavaju isključivo stav autora i ne moraju se podudarati sa stavovima Europske unije ili Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Gdje smo učili u 2025./2026.?

- Vila Nova de Famalicão, Portugal – grupna mobilnost učenika (3.–7. studenoga 2025.)
- Atena, Grčka – STEM/STEAM/STREAM, AI, gamifikacija, AR/VR i inkluzivna nastava (26.–30. siječnja 2026.)
- Beč, Austrija – A Happy Lesson: pozitivna razredna klima i dobrobit (2.–6. veljače 2026.)
- Slovenj Gradec, Slovenija – grupna mobilnost učenika (9.–13. ožujka 2026.)
- Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation for Educators (23.–27. ožujka 2026.)
- Konya, Turska – grupna mobilnost učenika i job shadowing (4.–8. svibnja 2026.)
- Malaga, Španjolska – Empowering Wellbeing in School (6.–10. srpnja 2026.)

Portugal – mobilnost učenika

Slovenj Gradec – mobilnost učenika

Sufinancira
Europska unija

1. Sigurna i pozitivna razredna klima

Predvidljivost, osjećaj pripadnosti i kratke aktivnosti povezivanja mogu smanjiti napetost i olakšati učenicima uključivanje u rad.

Aktivnosti povezivanja

Suradničke aktivnosti

1.1. Uvodni ritual od 3 minute

Zašto? Učenik dobiva jasan i predvidljiv početak sata, a nastavnik brzo dobiva uvid u raspoloženje skupine.

Kako provesti? Na početku sata ponudite jedno kratko pitanje, izbor slike, pokret ili jednostavnu igru. Ritual neka bude sličan iz sata u sat.

Prilagodba našim učenicima: Učeniku koji se teže verbalno izražava ponudite dvije slike ili

simbola između kojih može odabrati. Izbjegavajte previše podražaja.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: Beč, Austrija – *A Happy Lesson*; dodatno potvrđeno iskustvima iz Portugala.

1.2. Rad u paru: 'Zajedno do rješenja'

Zašto? Rad u paru jača komunikaciju, aktivno slušanje i međusobnu podršku.

Kako provesti? Zadajte vrlo kratak zadatak s jasnim ulogama: jedan učenik bira/čita, drugi slaže/pokazuje, zatim zamijene uloge.

Prilagodba našim učenicima: Uloge vizualno označite karticama. Učenicima kojima je potrebna veća podrška smanjite broj koraka.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: Beč, Austrija – *A Happy Lesson*.

Sufinancira
Europska unija

2. Emocije, samoregulacija i dobrobit

Učenici lakše sudjeluju u nastavi kada mogu prepoznati kako se osjećaju i imaju jednostavne strategije za regulaciju energije.

Tečaj u Malagi

Wellbeing aktivnosti

2.1. Mood Meter – kako sam danas?

Zašto? Prepoznavanje i imenovanje emocija pomaže učeniku u samoregulaciji, a nastavniku u prilagodbi pristupa.

Kako provesti? Na početku ili tijekom sata učenik odabire polje, boju, simbol ili riječ koja najbolje opisuje njegovo stanje. Kratko pitajte što bi mu pomoglo za nastavak rada.

Prilagodba našim učenicima: Ne tražite verbalno objašnjenje od svakog učenika. Dovoljan može

biti pokazivanje, pogled ili odabir kartice.

Što nam treba? Jednostavna ploča s emocijama ili kartice.

Inspirirano mobilnošću: *Malaga, Španjolska – Empowering Wellbeing in School.*

2.2. Pauza za energiju

Zašto? Kratak pokret može vratiti koncentraciju nakon zahtjevnijeg zadatka.

Kako provesti? Provedite 1–3 minute istezanja, hodanja na mjestu, pokreta rukama ili jednostavne imitacije pokreta nastavnika.

Prilagodba našim učenicima: Omogućite sjedeću verziju aktivnosti i izbjegnite pokrete koji učeniku stvaraju nelagodu.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Malaga, Španjolska – Empowering Wellbeing in School.*

2.3. Disanje i kratko smirivanje

Zašto? Jednostavna rutina smirivanja može pomoći prije povratka na zadatak.

Kako provesti? Vodite nekoliko sporih udaha i izdaha ili kratku vođenu relaksaciju. Aktivnost neka bude kratka i bez prisile.

Prilagodba našim učenicima: Učenik može samo mirno sjediti ili koristiti poznati predmet za samoregulaciju; poštujujte senzorne potrebe.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Malaga, Španjolska – Empowering Wellbeing in School.*

Sufinancira
Europska unija

3. Čitanje koje uključuje sve učenike

Čitalačke aktivnosti mogu biti suradničke, vizualno podržane i funkcionalne. Cilj nije samo pročitati tekst, nego razumjeti ga i sudjelovati.

Čitalačke aktivnosti na mobilnosti

Primjena prilagođenih materijala

3.1. Tekst koji putuje od skupine do skupine

Zašto? Rad u malim timovima čitanje pretvara u zajednički zadatak i povećava motivaciju.

Kako provesti? Podijelite tekst na kraće dijelove ili pripremite nekoliko zadataka. Svaka skupina rješava jedan zadatak, a listić zatim ide sljedećoj skupini. Na kraju slijedi zajednička rasprava.

Prilagodba našim učenicima: Koristite kratak tekst, veći font, slike i zadatke različite složenosti. Učenik može odgovoriti zaokruživanjem, spajanjem ili pokazivanjem.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Slovenj Gradec, Slovenija – grupna mobilnost učenika.*

3.2. Easy-to-Read + slika

Zašto? Pojednostavljen tekst uz vizualnu podršku olakšava funkcionalno čitanje i razumijevanje.

Kako provesti? Složeni tekst preoblikujte u kratke, izravne rečenice. Uz ključne pojmove dodajte fotografiju, simbol ili piktogram. Nakon čitanja provjerite razumijevanje s 3–5 kratkih pitanja.

Prilagodba našim učenicima: Za učenike s većim teškoćama koristite izbor između dvije mogućnosti, spajanje riječi i slike ili točno/netočno.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation for Educators.*

Sufinancira
Europska unija

4. AI kao pomoć u individualizaciji

AI alati u materijalima s mobilnosti korišteni su za bržu izradu vizualne podrške, pojednostavljivanje tekstova, diferenciranje zadataka i provjeru razumijevanja.

Primjena AI alata u radu

Digitalni materijali

4.1. Jedan sadržaj – tri razine zadatka

Zašto? U heterogenom razredu svi mogu raditi na istoj temi, ali na razini koja odgovara njihovim mogućnostima.

Kako provesti? Pripremite isti sadržaj u tri inačice: A – prepoznavanje/spajanje slika; B – višestruki izbor i točno/netočno; C – kratki odgovor ili praktični zadatak.

Prilagodba našim učenicima: Broj zadataka, količinu teksta i broj ponuđenih odgovora prilagodite

pojedinom učeniku.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation for Educators (Chalkie, Brisk, QuestionWell).*

4.2. Vizualna uputa korak po korak

Zašto? Jasna struktura smanjuje neizvjesnost i olakšava prijelaz između aktivnosti.

Kako provesti? Za praktični zadatak izradite 4–6 numeriranih koraka. Svaki korak neka ima jednu kratku rečenicu i sliku/simbol.

Prilagodba našim učenicima: Učeniku ostavite uputu na stolu tijekom cijelog zadatka i označavajte završene korake.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation for Educators.*

4.3. Brzi kviz bez pritiska

Zašto? Kratka provjera daje nastavniku informaciju o razumijevanju bez dugog pisanog ispitivanja.

Kako provesti? Pripremite 5 kratkih pitanja: slika + izbor, točno/netočno, spajanje ili jedno pitanje kratkog odgovora.

Prilagodba našim učenicima: Omogućite pokazivanje odgovora, rad na pametnoj ploči ili usmeni odgovor ako je primjerenije.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation for Educators (QuestionWell).*

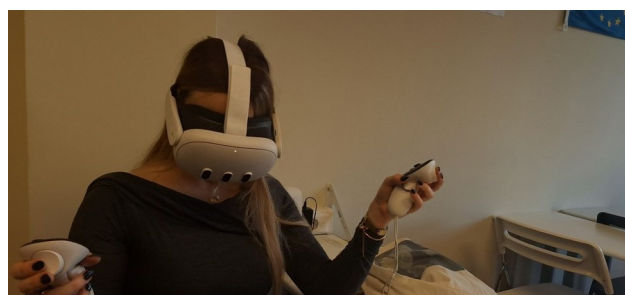
Sufinancira
Europska unija

5. VR, multimedija i vizualizacija

Digitalni sadržaji mogu pomoći kada učenik teško zamišlja apstraktan sadržaj ili mu je potrebna snažnija vizualna podrška.

Digitalni sadržaji s tečaja

Primjeri multimedije

5.1. Kratki 3D/VR uvod u temu

Zašto? Vizualno iskustvo može povećati interes i olakšati razumijevanje prostora, procesa i situacija.

Kako provesti? Prije nastavne teme prikažite kratak 3D ili VR sadržaj, a zatim postavite 2–3 konkretna pitanja: Što si vidio? Što prepoznaješ? Što ćemo danas učiti?

Prilagodba našim učenicima: VR koristite kratko i individualno dozirajte. Ako učeniku stvara nelagodu, isti sadržaj prikažite na zaslonu.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – STEM vs STEAM vs STREAM in Classroom: AI, AR, VR, Gamification.*

Sufinancira
Europska unija

6. Učenje kroz pokret, glazbu i umjetnost

Iskustva iz Portugala i Turske potvrdila su vrijednost aktivnosti u kojima učenik uči kroz tijelo, kreativnost, ritam i praktično iskustvo.

Likovno i praktično izražavanje

Kreativni rad učenika

6.1. Glazbena improvizacija

Zašto? Slobodno sviranje i ritam mogu poticati emocionalno izražavanje, koordinaciju, kreativnost i samopouzdanje.

Kako provesti? Ponudite nekoliko jednostavnih instrumenata ili predmeta koji proizvode zvuk. Učenici mogu ponavljati ritam, odgovarati ritmom ili kratko improvizirati.

Prilagodba našim učenicima: Kontrolirajte glasnoću i broj istodobnih zvukova zbog mogućeg senzornog preopterećenja.

Što nam treba? Jednostavni instrumenti ili predmeti za stvaranje ritma.

Inspirirano mobilnošću: Vila Nova de Famalicão, Portugal – grupna mobilnost učenika.

6.2. Likovno izražavanje emocija

Zašto? Likovni rad omogućuje izražavanje doživljaja i emocija i učenicima kojima je verbalno izražavanje teško.

Kako provesti? Ponudite temu poput 'Kako se danas osjećam?' ili 'Moje sigurno mjesto'. Nakon rada učenik može, ali ne mora, objasniti svoj uradak.

Prilagodba našim učenicima: Ponudite izbor materijala i unaprijed pripremljene oblike učenicima kojima je otvoreni zadatak prezahtjevan.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Portugal i Konya, Turska – iskustva kreativnih i likovnih aktivnosti.*

Sufinancira
Europska unija

7. Suradnja, tim i igre povezivanja

Strukturirane igre mogu razvijati komunikaciju, timski duh i osjećaj pripadnosti bez velikih jezičnih zahtjeva.

Igre sa šarenim padobranom

Suradnja kroz pokret

7.1. Šareni padobran – zajednički ritam

Zašto? Učenici vježbaju praćenje uputa, čekanje, koordinaciju i zajedničko djelovanje.

Kako provesti? Svi drže rub padobrana. Dajte jednostavne upute: gore, dolje, polako, brzo, promijeni mjesto, kotrljaj loptu prema prijatelju.

Prilagodba našim učenicima: Učenik može sudjelovati sjedeći. Smanjite brzinu i broj uputa te unaprijed pokažite što slijedi.

Što nam treba? Šareni padobran i po želji lagana lopta.

Inspirirano mobilnošću: *Slovenj Gradec, Slovenija – grupna mobilnost učenika.*

7.2. Mali projektni tim

Zašto? Projektni način rada razvija suradnju, odgovornost i pozitivnu razrednu atmosferu.

Kako provesti? Učenike podijelite u male timove od 2–4 člana. Svaki učenik dobiva vidljivu, konkretnu ulogu. Zadatak završava zajedničkim proizvodom: plakatom, sadnjom, uređenjem prostora ili prezentacijom.

Prilagodba našim učenicima: Uloge prilagodite sposobnostima: donosi materijal, lijepi, bira sliku, čita naslov, fotografira, zalijeva.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Slovenj Gradec, Slovenija – grupna mobilnost učenika.*

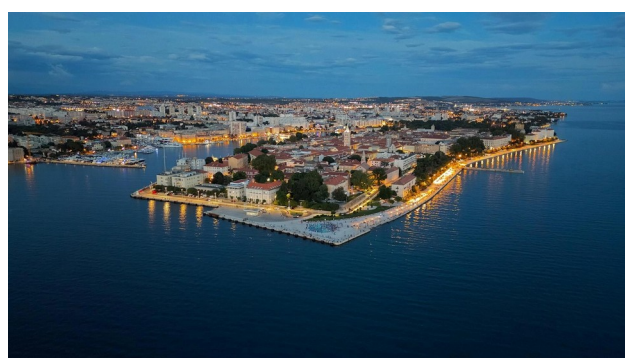
Sufinancira
Europska unija

8. Učenje na otvorenom i Erasmus vrt

Vanjski prostor može biti sigurno i motivirajuće mjesto za praktično učenje, smanjenje napetosti i povezivanje nastavnih sadržaja sa svakodnevnim životom.

Učenje u školskom vanjskom prostoru

Ideja Erasmus vrta

8.1. Nastavni sat u sjenici

Zašto? Promjena okruženja može povećati motivaciju i omogućiti učenje kroz iskustvo.

Kako provesti? Jedan dio sata premjestite u školsku sjenicu: čitanje, razgovor, promatranje prirode, projektni zadatak ili praktičnu radionicu.

Prilagodba našim učenicima: Zadržite jasnu strukturu sata i vizualni raspored; učenicima kojima promjena prostora teško pada najavite je unaprijed.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: Vila Nova de Famalicão, Portugal – outdoor learning; implementirano u našoj školi.

8.2. Erasmus vrt – učimo brigom o prostoru

Zašto? Sadnja i briga o biljkama povezuju odgovornost, motoriku, suradnju i funkcionalne životne

vještine.

Kako provesti? Odaberite biljku ili stablo, podijelite zadatke i napravite jednostavan raspored brige. Uz biljke se mogu postaviti putokazi, nazivi na više jezika ili poruke prijateljstva.

Prilagodba našim učenicima: Zadatke razložite na male korake i koristite fotografije/simbole za alat, zalijevanje i redoslijed rada.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Slovenj Gradec, Slovenija – plan Erasmus vrta s drvetom i putokazom.*

Sufinancira
Europska unija

9. Senzorna podrška i komunikacija

U materijalima se više puta pojavljuje potreba za vizualnom, senzornom i komunikacijskom podrškom, osobito u radu s učenicima s PSA i težim komunikacijskim teškoćama.

Uvid u specijalizirane prostore u Konyi

Iskustva iz specijalnog obrazovanja

9.1. Senzorna pauza od nekoliko minuta

Zašto? Kratka, unaprijed dogovorena pauza može smanjiti napetost i pomoći učeniku da se vrati aktivnosti.

Kako provesti? Ponudite jednu od poznatih opcija: kratko istezanje, taktilni materijal, miran kutak, odlazak na svjež zrak ili jednostavnu aktivnost pokreta.

Prilagodba našim učenicima: Pauza treba biti individualno dogovorena; ono što smiruje jednog

učenika može drugome smetati.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Konya, Turska – uvid u senzorne i terapijske prostore; Malaga – samoregulacija.*

9.2. Komunikacijska ploča za izbor

Zašto? Vizualni izbor povećava samostalnost učenika koji teško verbalno izražava potrebe.

Kako provesti? Za česte situacije pripremite 4–8 slika: želim pomoć, pauzu, vodu, još, gotovo, ne razumijem, da/ne. Učenik pokazuje ili predaje karticu.

Prilagodba našim učenicima: Koristite fotografije ili simbole koje učenik već razumije i dosljedno ih primjenjujte.

Što nam treba? Nije potrebna posebna oprema.

Inspirirano mobilnošću: *Atena, Grčka – AI-Powered Media Creation; razvoj vizualne podrške i komunikacijskih materijala.*

Sufinancira
Europska unija

10. Isprobaj u svom radu

Označite jednu ili dvije aktivnosti koje želite isprobati. Nije cilj uvesti sve odjednom – vrijednost je u malim, održivim promjenama koje odgovaraju konkretnim učenicima.

- ☐ Uvodni ritual / icebreaker
- ☐ Mood Meter
- ☐ Kratka pauza za energiju
- ☐ Vježba disanja ili smirivanja
- ☐ Tekst koji putuje među skupinama
- ☐ Easy-to-Read tekst uz slike
- ☐ Jedan sadržaj – tri razine zadatka
- ☐ Vizualna uputa korak po korak
- ☐ Kratki prilagođeni kviz
- ☐ VR/3D uvod u temu
- ☐ Glazbena improvizacija
- ☐ Likovno izražavanje emocija
- ☐ Igra sa šarenim padobranom
- ☐ Mali projektni tim
- ☐ Nastava u sjenici
- ☐ Erasmus vrt
- ☐ Senzorna pauza
- ☐ Komunikacijska ploča

Kratka refleksija nakon provedbe

Što je učenicima bilo lako i motivirajuće?

Gdje je bila potrebna dodatna prilagodba?

Je li aktivnost utjecala na sudjelovanje, komunikaciju ili samostalnost?

Što ću sljedeći put promijeniti?

**Sufinancira
Europska unija**

OD MOBILNOSTI DO PROMJENE U PRAKSI

Erasmus+ iskustva imaju najveći učinak kada ideje prilagodimo našim učenicima, isprobamo ih u stvarnim situacijama i podijelimo iskustvo s kolegama.

Projekt: 2025-1-HR01-KA121-SCH-000307538

Financirano sredstvima Europske unije. Iznesena mišljenja i stavovi odražavaju isključivo stav autora i ne moraju se podudarati sa stavovima Europske unije ili Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Ni Europska unija ni tijelo koje dodjeljuje bespovratna sredstva ne mogu se smatrati odgovornima za njih.